

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

40 HADITHE
RRETH
FQINJËSISË

Tiranë, 2026

Titulli: 40 Hadithe rreth fqinjësisë

**Autori: Qendra “Nun”- Qendra për Autorësi
dhe Përkthim**

I përktheu nga arabishtja:

Haxhi Shejkh Vullnet MERJA

I redaktoi: Jerida KULLA

I korrektoi: Ma. Isra MERJA

Përkujdesja kompjuterike: Sabrie FEZA

Kopertina: Sabrie FEZA

Botoi: Shoqata “Flladi” - Tiranë, 2026

Pozita dhe të drejtat e fqinjtit në Islam

Islami i ka kushtuar një rëndësi të veçantë çështjes së fqinjtit dhe fqinjësisë, duke i përcaktuar fqinjtit të drejta dhe detyrime të shumta. Nganjëherë njeriu mund të habitet nga numri i tyre, por ato kërkojnë kujdes dhe përkushtim, në mënyrë që ai të mësohet t'i zbatojë dhe t'i respektojë. Kjo nuk është gjë tjetër veçse kujdesi i sheriatit për të gjallëruar dhe për të forcuar frymën e lidhjes dhe të solidaritetit ndërmjet pjesëtarëve të

shoqërisë islame. Fqinji gëzon një pozitë të lartë në Islam, edhe nëse është jobesimtar. Islami i ka kushtuar rëndësi të veçantë fqinjit, duke nxitur për mirësi dhe sjellje të mirë ndaj tij, si dhe duke ndaluar çdo formë të lëndimit apo dëmtimit të tij.

Lidhja e fqinjësisë ka një rol të rëndësishëm në integrimin dhe funksionimin e shoqërisë. Ajo vjen menjëherë pas lidhjes farefisnore, pasi fqinjësia ushtron ndikim të ndërsjellë në jetën dhe ecurinë e familjes. Fqinjësia përbën mjedisin e vogël shoqëror në të cilin jeton familja dhe mbi të reflektohen dukuritë, sjelljet dhe praktikat edukative të saj. Për këtë arsye, vërejmë se metodologjia

islame i ka kushtuar kësaj lidhjeje një kujdes të veçantë.

Kur'ani i shenjtë ka përcaktuar një metodë të drejtë dhe objektive në marrëdhëniet shoqërore, e cila përmbledhet në mirësinë dhe bamirësinë ndaj anëtarëve të shoqërisë, veçanërisht ndaj atyre që lidhen me marrëdhënien e fqinjësisë. E drejta e fqinjësisë nuk përcaktohet sipas përkatësisë fetare apo medh'hebit, por është gjithëpërfshirëse për çdo njeri, qoftë mysliman apo jomysliman.

Allahu e ka përmendur fqinjin në Kur'anin e shenjtë: **“Adhuroni Allahun dhe mos i bëni Atij shok asgjë, dhe silluni mirë me prindërit, të afërmit, jetimët, të**

varfrit, fqinjët e afërt, fqinjët e largët dhe shokun pranë jush...¹ Kjo tregon qartë se fqinji zë një vend dhe pozitë të veçantë në Islam.

Imam Sexhadi (Paqja qoftë mbi të!) në librin **“Mesazhi i të Drejtave”** ka përmendur edhe të drejtat e fqinjit. Ndër të tjera, ai thotë: “Ruaje fqinjin, kur mungon dhe nderoje, kur është i pranishëm; përkrahe dhe ndihmoje në të dyja rastet. Mos ia ndiq të metat dhe mos kërko t’i zbulosh mangësitë për t’i njohur ato. Nëse pa dashje dhe pa përpjekje zbulon diçka prej tyre, atëherë, për atë që mësove, bëhu një fortesë e fortë dhe një mbulesë e sigurt;

1 Sure “En Nisa”, ajeti 36.

edhe sikur heshtat të të shponin për t'i zbuluar ato, mbaji të fshehura brenda vetes. Mos e përgjo nga aty ku ai nuk e di; mos e braktis në vështirësi dhe mos e xhelozo në begati. Pranoje gabimin e tij dhe fale rrëshqitjen e tij. Ji i duruar me të, kur ai sillet me padije ndaj teje. Mos resht së qeni paqe për të: largoje prej tij gjuhën e fyerjes dhe neutralizo kurthet e përçuesit të thashethemeve kundër tij. Sillu me të me edukatë dhe mirësi. Nuk ka forcë veçse me Allahun".

Gjithashtu, janë transmetuar shumë hadithe që nxisin përmbushjen e të drejtave të fqinjit. Islami e konsideron respektin dhe kujdesin ndaj fqinjit si pjesë të besimit dhe urdhëron mirësi ndaj të

gjithë fqinjëve, pa dallim feje, race apo kombësie.

Për shkak të rëndësisë së madhe që i jepej fqinjit në shpalljen që i zbriste të Dërguarit të Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), ai ka thënë: “Xhibrili vazhdoi të më porosiste për fqinjët, aq sa mendova se do ta përfshinte fqinjin edhe në trashëgimi. Kush neglizhon ndaj të drejtës së fqinjit për shkak të armiqësisë apo koprracisë, ai është mëkatar”.²

2 “Sherh Risaletul Hukuk”, vëll. 2, f. 172.

Të drejtat e fqinjët në Islam

Sipas dijetarëve islamë, fqinjët i takojnë këto të drejta:

- 1- Të mos dëmtohet (as me fjalë, as me vepra).
- 2- Të ndihmohet kur ka nevojë.
- 3- Të vizitohet kur sëmuret.
- 4- Të ngushëllohet kur ka fatkeqësi.
- 5- Të urohet kur ka gëzim.
- 6- Të jemi të duruar ndaj ndonjë shqetësimi të vogël që mund të ketë.

Islami e konsideron trajtimin e mirë të fqinjit si tregues të besimit të sinqertë. Dëmtimi i fqinjit është mëkat i madh. Mirësia ndaj fqinjit është rrugë drejt kënaqësisë së Allahut.

Në këtë libërth kemi sjellë për lexuesin e nderuar hadithe nga Profeti Muhamed dhe Ehli Bejti i tij i pastër, që shpalosim të vërtetën e fqinjit, kufirin e fqinjësisë, llojet e fqinjëve dhe disa nga të drejtat e fqinjëve, etj.

Fondacioni i Kur'anit falënderon të gjithë ata që ndihmuan në përgatitjen e këtij libërthi. Allahu i Madhëruar i shpërbleftë me të mirat e Tij të pafundme në të dyja botët!

O Zoti ynë! Na mundëso të jemi në gjurmët e Profetit Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) dhe të Ehli Bejtit të tij në këtë jetë dhe na dhuro shefatin e tyre në Jetën Tjetër!

Haxhi Shejkh Vullnet Merja

DY FJALË

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit!

*Falënderimet i takojnë Allahut të
Madhëruar! Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi
Profetin Muhamed, mbi familjen e tij të pastër
dhe mbi shokët e tij të zgjedhur!*

I Dërguari i Allahut, vula e
profetëve, Profeti Muhamed (Paqja e
bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi
familjen e tij!) dhe Ehli Bejti i tij i pastër
(Paqja qoftë mbi ta!), na kanë lënë një

trashëgimi madhështore, thëniet e tyre të bekuara, të cilat përfshijnë gjithë jetën e njeriut. Nëse njeriu interesohet për ato thënie, i lexon, i kupton dhe i zbaton në jetën e tij të përditshme, do të arrijë në përfundimin bindës se ato i sigurojnë atij lumturinë në të dyja jetët.

Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) dhe Ehli Bejti i tij na nxisin që t'i mësojmë përmendësh hadithet e tyre, me qëllim që të bëhen pjesë e kulturës dhe e edukatës sonë dhe, kështu, të afrohemi tek Allahu i Madhëruar. Kjo gjë ka shumë dobi për besimtarin në Jetën Tjetër.

Në një hadith të ardhur nga Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!), thuhet: *“Ai që mëson përmendsh dyzet hadithe, Allahu do ta*

ringjallë në Ditën e Ringjalljes të ditur dhe jurist (fakih)".

Duke e çmuar fort këtë pasuri të trashëguar nga Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) dhe Ehli Bejti, shoqata "Flladi" ka përzgjedhur, ka mbledhur dhe ka përkthyer në gjuhën shqipe "40 hadithe rreth fqinjësisë".

Allahu na mbarësoftë të gjithëve në ruajtjen dhe përhapjen e kësaj trashëgimie të vyer e të begatë të Profetit Muhamed (a.s) dhe të familjes së tij të pastër!

Qendra "Nun"

Qendra për Autorësi dhe Përkthim

DYZET HADITHE
RRETH
FQINJËSISË

Hadithi 1

Kufiri i fqinjësisë dhe llojet e të drejtave të fqinjët

Dikush ka pyetur Ebu Abdullahun, Imam Sadikun (Paqja qoftë mbi të!): “U bëfsha kurban për ty, cili është kufiri i fqinjët?” Ai është përgjigjur: “Dyzet shtëpi nga secila anë”.³

عن أبي عبد الله الصادق عليه السلام قال: "قلت له: جعلت فداك، ما حدّ الجار؟ قال: أربعين داراً من كلّ جانب."

3 “Me’anij El Akhbar”, Shejkh Saduku, f. 165.

Hadithi 2

Ebu Xhaferi, Imam Bakiri (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: *“Kufiri i fqinjësisë është dyzet shtëpi nga secila anë: përpara tij, pas tij, në të djathtë dhe në të majtë të tij”*.⁴

عن أبي جعفر عليه السلام قال: "حدّ الجوار أربعون داراً من كلّ جانب: من بين يديه، ومن خلفه، وعن يمينه، وعن شماله."

4 "Uesail Esh Shiati", Hurrul Amili, vëll. 12, f. 125–133.

Hadithi 3

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: *“Fqinjët janë tre llojesh: Disa prej tyre kanë tri të drejta: të drejtën e Islamit, të drejtën e fqinjësisë dhe të drejtën e farefisnisë. Disa kanë dy të drejta: të drejtën e Islamit dhe të drejtën e fqinjësisë. Ndërsa disa kanë vetëm një të drejtë, jobesimtarët, kanë të drejtën e fqinjësisë”*.⁵

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: "الجيران ثلاثة، فمنهم من له ثلاثة حقوق: حق الإسلام، وحق الجوار، وحق القرابة، ومنهم من له حقان، حق الإسلام وحق الجوار، ومنهم من له حق واحد، الكافر له حق الجوار."

5 "Reudatul Ua'idhijn", Fettal En Nijsaburi, f. 388-389.

Hadithi 4

Përgjegjësia ndaj fqinjët për Allahut

Imam Rizai (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
*"Sillu mirë me fqinjët që ke pranë, sepse Allahu
do të të pyesë për ta".⁶*

عن الإمام الرضا عليه السلام: "وأحسن مجاورة من جاورك، فإن الله
يسألك عن الجار."

⁶ "Fikhu Err Rida", Ali ibn Babaujeh, f. 401.

Hadithi 5

Fqinji në Islam

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: *“Allahu i Lartësuar më porositi për fqinjin, aq sa mendova se do ta bënte trashëgimtarin tim”*.⁷

عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: "إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَوْصَانِي بِالْجَارِ، حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ يَرِثُنِي."

⁷ "Fikhu Err Rida", Ali ibn Babaujeh, f. 401.

Hadithi 6

Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Ne jemi rrënja e çdo të mire dhe nga degët tona
buron çdo mirësi. Prej mirësive janë: njësimi i Zotit
(teuhidi), namazi, agjërimi, përmbajtja nga
zemërimi, falja e atij që ka gabuar, mëshira ndaj të
varfrit, kujdesi për fqinjët dhe pohimi i meritës për
ata që e meritojnë”.⁸

عن الإمام الصادق عليه السلام قال: "نحن أصل كل خير، ومن فروعنا
كل برّ، فمن البرّ التوحيد، والصلاة، والصيام، وكظم الغيظ، والعفو عن
المسيء، ورحمة الفقير، وتعمّد الجار، والإقرار بالفضل لأهله."

8 "El Kafi", Shejkh Kulejmi, vëll. 8, f. 242-243.

Hadithi 7

Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
*“Kush e kërkon këtë botë, me qëllim që të mos
ketë nevojë për të tjerët dhe për të treguar butësi
e dashuri ndaj fqinjit, do ta takojë Allahun me
fytyrë të ndritshme si hëna në natën e plotë”.⁹*

عن الإمام الصادق عليه السلام: "من طلب الدنيا استغناء عن الناس
وتعطفاً على الجار، لقي الله ووجهه كالقمر ليلة البدر."

⁹ "Theuabul A'mal", Shejkh Saduku, f. 180–181.

Hadithi 8

Imami Rizai ka transmetuar nga etërit e tij (Paqja qoftë mbi ta!): *“E kanë pyetur Profetin Muhamed (a.s): ‘O Profet i Allahut! A ka ndonjë të drejtë tjetër në pasuri përveç zekatit?’ Ai është përgjigjur: “Po, lidhja me të afërmit kur ata largohen dhe lidhja me fqinjët myslimanë. Nuk më ka besuar mua ai që e kalon natën i ngopur, ndërsa fqinji i tij mysliman është i uritur”.*¹⁰

¹⁰ “Uesailu Esh Shiati”, Hurr El Amili, vëll. 9, f. 52.

عن الرضا، عن آبائه عليهم السلام قال: "قيل: يا نبيَّ الله، في المال حقّ سوى الزكاة؟ قال: نعم، برّ الرحم إذا أدبرت، وصلة الجار المسلم، فما (آمن بي) من بات شبعاناً وجاره المسلم جائع."

Hadithi 9

Hyseni, djali i Aliut, ka transmetuar nga vëllai i tij, Hasani (Paqja qoftë mbi ta!): *“E pashë nënën time, Fatimen (Paqja qoftë mbi të!), se si qëndronte në mihrabin e saj natën e ditës së xhuma. Ajo nuk pushonte duke u përkulur dhe duke u përulur, deri sa erdhi agimi. E dëgjova teksa lutej për besimtarët dhe besimtare, duke i përmendur me emra dhe duke bërë shumë lutje për ta, por nuk u lut për veten e saj. I thashë: ‘O nënë, pse nuk lutesh për veten tënde, sikurse lutesh për të tjerët?’ Ajo tha: ‘O biri im, (së pari) fqinji, pastaj shtëpia’”.*¹¹

11 “Ilelul Esh Sherā’i’u”, Shejkh Saduku, vëll. 1, f. 182.

عن الحسين بن علي، عن أخيه الحسن بن علي بن أبي طالب عليهم السلام قال: "رأيت أُمِّي فاطمة عليها السلام قامت في محرابها ليلة جمعتها، فلم تزل راکعةً ساجدةً حتّى اتضح عمود الصبح، وسمعتها تدعو للمؤمنين والمؤمنات وتسميهم، وتكثر الدعاء لهم ولا تدعو لنفسها بشيء، فقلت لها يا أمّاه لم لا تدعون لنفسك كما تدعون لغيرك؟ فقالت يا بنيّ: الجار ثمّ الدار"

Hadithi 10

Mirësjellja ndaj fqinjët

Imami më i devotshëm, Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “*Mirësjellja me fqinjët nuk është të mos e dëmtosh, por të durosh lëndimet prej tij*”.¹²

عن عبد صالح (الإمام الصادق عليه السلام) قال: "ليس حسن الجوار كفّ الأذى، ولكن حسن الجوار صبرك على الأذى."

12 "Uesailu Esh Shiati", Hurr el Amili, vëll. 12, f. 122-124.

Hadithi 11

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
*“Ndër veprat e mirësjelljes në fqinjësi është
interesimi për fqinjin”*.¹³

عن الإمام أمير المؤمنين عليه السلام: "من حسن الجوار تفقّد الجار."

13 "Tuhaful 'Ukuli", Ibn Shu'betu el Harrani, f. 85.

Hadithi 12

Kur Imam Hasan el Muxhtebaja (Paqja qoftë mbi të!) u pyet se çfarë ishte trimëria, ai është përgjigjur: *“Të mbrosh fqinjin, të qëndrosh i palëkundur në situata të vështira dhe të jesh i duruar, kur vijnë sprovat”*.¹⁴

عن الإمام الحسن المجتبي عليه السلام أنّه لما سئل: "فما النجدة؟ قال: الذبّ عن الجار، والصبر في المواطن، والإقدام عند الكريهة."

¹⁴ "Tuhaful 'Ukuli", Ibn Shu'betu el Harrani, f. 225.

Hadithi 13

Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
*“Kush nuk e lëndon fqinjin e tij, Allahu do t’ia
falë të këqijat e tij në Ditën e Kiametit”*.¹⁵

عن الإمام الصادق عليه السلام قال: "من كَفَّ أذاه عن جاره أقاله الله
عشرته يوم القيامة."

¹⁵ "Uesailu Esh Shiati", Hurr el Amili, vëll. 12, f. 125-133.

Hadithi 14

Ebu Abdullahu, Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: *“Besimtar është ai që fqinji i tij është i sigurt nga lëndimet e tij”*. Kur u pyet se cilat ishin lëndimet e fqinjit, ai u përgjigj: *“Padrejtësia dhe shtypja e tij”*.¹⁶

عن أبي عبد الله عليه السلام قال: "المؤمن من أمن جاره بوائقه، قلت: ما بوائقه؟ قال: ظلمه وغشمه."

¹⁶ "Uesailu Esh Shiati", Hurr el Amili, vëll. 12, f. 125-133.

Hadithi 15

Durimi ndaj lëndimit nga fqinji

Një burrë erdhi te Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) dhe u ankua për shqetësimet e fqinjit të tij. Profeti Muhamed (a.s) i tha: *"Duro!"* Ai erdhi për herë të dytë dhe Profeti Muhamed (a.s) përsëri i tha: *"Duro!"*¹⁷

جاء رجل إلى النبي صلى الله عليه وآله وسلم فشكى إليه أذى جاره، فقال له رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: "اصبر، ثم أتاه ثانية فقال له: اصبر..."

¹⁷ "Uesailu Esh Shiati", Hurr el Amili, vëll. 12, f. 122-124.

Hadithi 16

Imami Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: *“Nuk ka pasur, nuk ka dhe nuk do të ketë ndonjë besimtar, vetëm ai që ka pasur, ka dhe do të ketë një fqinj që e lëndon”*.¹⁸

قال أبي عبد الله عليه السلام: "ما كان ولا يكون وليس بكائن مؤمن إلا وله جار يؤذيه."

¹⁸ "Uesailu Esh Shiati", Hurr el Amili, vëll. 12, f. 122-124.

Hadithi 17

Fatimja (Paqja qoftë mbi të!) erdhi për t'u ankuar te Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) për disa nga vështirësitë e saj. Ai i dha një copë nga trangu i palmës (kerrebetë) dhe i tha: *“Mësoje atë që ka në të”*. Brenda saj shkruhej: *“Kush beson Allahun dhe Ditën e Fundit, le të mos shqetësohet nga fqinji i tij. Kush beson Allahun dhe Ditën e Fundit, le ta nderojë mysafirin e tij. Kush beson*

*Allahun dhe Ditën e Fundit, le të flasë mirë ose të heshtë”.*¹⁹

جاءت فاطمة عليها السلام تشكو إلى رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم بعض أمرها، فأعطاهَا كربة وقال: "تعلمي ما فيها، فإذا فيها: من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يؤذِ جاره، ومن كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليكرم ضيفه، ومن كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليقل خيراً أو ليسكت"

¹⁹ "Uesailu Esh Shiati", Hurr el Amili, vëll. 12, f. 125-133.

Hadithi 18

Rëndësia e fqinjit

Prijësi i besimtarëve, Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: *“Pyet për shokun para rrugës (udhëtimit) dhe për fqinjin para shtëpisë (para blerjes së saj)”*.²⁰

عن أمير المؤمنين علي عليه السلام: "سل عن الرفيق قبل الطريق، وعن الجار قبل الدار."

²⁰ "Nehxhul Belaga", Ligjëratat e Imam Aliut (Paqja qoftë mbi të!).

Hadithi 19

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: *“Prej lumturisë së myslimanit është një shtëpi e gjerë, një fqinj i mirë dhe një mjet udhëtimi i rehatshëm”*.²¹

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: "من سعادة المسلم سعة المسكن والجار الصالح، والمركب الهنيء."

²¹ "El Khisal", Shejkh Saduku, f. 183-184.

Hadithi 20

Shenjtëria e së drejtës së fqinjit

Në librin e Imam Aliut (Paqja qoftë mbi të!) thuhet: “I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) shkroi ndërmjet muhaxhirëve dhe ensarëve: “Ata që iu bashkuan atyre nga banorët e Jethribit, ta dinë se fqinji është si vetja, nuk i bën dëm e nuk i bën mëkat. Shenjtëria e të drejtës së

fqinjit ndaj fqinjit është si shenjtëria e fëmijës ndaj nënës”.²²

في كتاب عليّ عليه السلام: "إنّ رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم كتب بين المهاجرين والأنصار، ومن لحق بهم من أهل يثرب أنّ الجار كالنفس غير مضارّ ولا آثم، وحرمة الجار على الجار كحرمة أمّه."

²² "Uesailu Esh Shiati", Hurr el Amili, vëll. 12, f. 125-133.

Hadithi 21

Fqinji i keq

Imam Ebu Xhafer el Bakiri (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Nga gjërat që e thyejnë kurrizin (e njeriut), është fqinji i keq. Nëse sheh një të mirë, e fsheh atë e, nëse sheh një të keqe, e përhap”.²³

عن أبي جعفر الصادق عليه السلام قال: "من القواصم التي تقصم الظهر،
جار السوء، إن رأى حسنة أخفاها، وإن رأى سيئة أفشاها"

23 “Uesailu Esh Shiati”, Hurr el Amili, vëll. 12, f. 125-133.

Hadithi 22

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: “Kërkoj mbrojtje te Allahu nga fqinji i keq në vendbanimin e përhershëm; sytë e tij të më mos shohin me të keq dhe zemra e tij të mos më dënojnë. Nëse të sheh në gjendje të mirë, shqetësohet; e nëse të sheh në vështirësi, gëzohet”.²⁴

²⁴ “Uesailu Esh Shiati”, Hurr el Amili, vëll. 12, f. 125-133.

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: "أعوذ بالله من جار السوء في دار إقامة، تراك عيناه ويرعاك قلبه، إن رآك بخير ساءه، وإن رآك بشّر سرّه"

Hadithi 23

Për shenjat e fundit të kohës, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: *“Nga shenjat e Kiametit janë: fqinjësia e keqe, ndërprerja e lidhjeve familjare dhe mosfunksionimi i xhihadit”*.²⁵

في علامات آخر الزمان قال صلى الله عليه وآله وسلم: "من أشراط الساعة: سوء الجوار، وقطيعة الرحم، وتعطيل الجهاد"

²⁵ "Mustedrekul Uesaili", Mirza en Nuri", vëll. 8, f. 419-427.

Hadithi 24

Vlera e nderimit të fqinjët

Imam Ebu Abdullahu (Paqja qoftë mbi të!)
ka thënë: *“Fqinjësia e mirë e shton riskun
(furnizimin)”*.²⁶

عن أبي عبد الله عليه السلام قال: "حسن الجوار، يزيد في الرزق"

²⁶ "Uesailu Esh Shiati", Hurr el Amili, vëll. 12, f. 122-124.

Hadithi 25

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: *“Fqinjësia e mirë e ndërton vendbanimin dhe e zgjat jetën”*.²⁷

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: "حسن الجوار يعمّر الديار
وينسى في الأعمار."

²⁷ "Uesailu Esh Shiati", Hurr el Amili, vëll. 12, f. 125- 133.

Hadithi 26

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: *“Kush vdes dhe ka tre fqinjë dhe që të gjithë janë të kënaqur me të, ai është i falur (i falen gjynahet)”*.²⁸

عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم، أنه قال: "من مات وله جيران ثلاثة كلهم راضون عنه غفر له"

²⁸ "Mustedrekul Uesaili", Mirza en Nuri", vëll. 8, f. 419-427.

Hadithi 27

Fqinjët më të mirë

Një burrë mysliman i tha të Dërguarit të Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!): ‘O i Dërguari i Allahut, kam dy fqinjë; cilit t’ia jap të parit dhuratën time?’ Profeti u përgjigj: *“Atij që është më afër derës tënde dhe më i lidhur me ty familjarisht. Nëse janë të barabartë në këtë, atëherë atij që është fqinji më i mirë”*.²⁹

²⁹ “Mustedrekul Uesaili”, Mirza en Nuri”, vëll. 8, f. 419-427.

عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم، أنّه قال له رجل من المسلمين:
يا رسول الله، إنّ لي جارين، إلى أيّهما أهدي هديّتي أولاً؟ فقال: "إلى
أقربهما منك باباً، وأوجبهما عندك رحماً، فإن استويا في ذلك، فإلى
أحسنهما مجاورة."

Hadithi 28

Imam Musa ibn Xha'ferr, El Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: *“Në mesin e Beni Israelëve ishte një burrë besimtar dhe kishte një fqinj jobesimtar. Ky fqinji sillej mirë me të dhe i bënte mirësi në dynja. Kur vdiq ky jobesimtari, Allahu i ndërtoi një shtëpi prej balte në zjarrin e Xhehenemit, e cila e mbronte nga nxehtësia dhe atij i vinte risku nga jashtë saj. Iu tha: ‘Kjo është për shkak të mirësisë dhe*

*kujdesit që tregoje ndaj fqinjit tënd
besimtar”³⁰.*

عن أبي الحسن موسى عليه السلام قال: "كان في بني إسرائيل رجل
مؤمن، وكان له جار كافر، فكان يرفق بالمؤمن ويوليه المعروف في الدنيا،
فلَمَّا أن مات الكافر بنى الله له بيتاً في النار من طين، فكان يقيه حرّها
ويأتيه الرزق من غيرها، وقيل له: هذا بما كنت تدخل على جارك المؤمن
فلان بن فلان من الرفق، وتوليه من المعروف في الدنيا"

30 "Biharul Anuar", i eruditit El Mexhlisi, vëll. 8, f. 288.

Hadithi 29

Lutja që nuk pranohet

Imam Ebu Abdullahu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: *“Nuk i pranohet lutja atij që lutet kundër fqinjët të vet, sepse Allahu i ka dhënë mundësinë ta shesë shtëpinë dhe të largohet prej fqinjësisë së tij”*.³¹

عن أبي عبد الله عليه السلام، أنه قال: "لا يستجاب لمن يدعو على جاره، وقد جعل الله له السبيل إلى أن يبيع داره، ويتحوّل عن جواره."

³¹ "Mustedrekul Uesaili", Mirza en Nuri", vëll. 8, f. 427-431.

Hadithi 30

E drejta e fqinjit

Imam Zejnul Abedini (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: *“E drejta e fqinjit është ta ruash kur nuk është i pranishëm; ta nderosh kur është i pranishëm; ta ndihmosh dhe ta mbështesësh në të dy rastet. Mos ia zbulo të metat, mos kërko të këqijat e tij për t’i njohur. Nëse mëson diçka, pa dashur dhe pa kërkim, bëhu për këtë dijeni si një kala e fortë dhe mbulesë e sigurt, saqë, edhe nëse të godasin me shpata për ta zbuluar, nuk do të mund të ta nxjerrin sekretin. Mos e dëgjo fshehurazi. Mos e braktis kur është në vështirësi*

dhe mos ki smirë për të, kur ka ndonjë mirësi. Fale gabimin e tij dhe harroje të keqen e tij. Ji i duruar kur sillet ashpër me ty dhe ji i paqtë ndaj tij. Largohu nga fyerjet ndaj tij dhe ndalo çdo komplot që i bëhet në emër të këshillës. Ji bashkëshoqërues i denjë dhe fisnik. Nuk ka fuqi dhe as forcë përveçse nga Allahu”.³²

عن الامام زين العابدين عليه السلام: "وأما حقّ الجار فحفظه غائباً، وكرامته شاهداً، ونصرته ومعونته في الحالين جميعاً، لا تتبّع له عورةً، ولا تبحث له عن سوء (ة) لتعرفها. فإن عرفتّها منه عن غير إرادة منك ولا تكلف، كنت لما علمت حصناً حصيناً وستراً ستيراً، لو بحثت الأسنة عنه ضميراً لم تتصل إليه لانطوائه عليه. لا تستمع عليه من حيث لا يعلم. لا تسلّمه عند شديدة ولا تحسده عند نعمة. تقيل عشرته وتغفر

32 "Tuhaful Ukul", Ibn Shu'betu el Harrani, f. 266.

زلته. ولا تدّخر حلمك عنه إذا جهل عليك، ولا تخرج أن تكون مسلماً
له. تردّ عنه لسان الشتيمة، وتبطل فيه كيد حامل النصيحة، وتعاشره
معاشرَةً كريمةً، ولا حول ولا قوّة إلا بالله"

Hadithi 31

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: “A e dini cila është e drejta e fqinjit? Ju dini shumë pak për të drejtat e tij. Ai, nga i cili fqinji nuk është i sigurt prej të këqijave të tij, nuk beson në Allahun dhe në Ditën e Fundit. Nëse fqinji i kërkon hua, ai duhet t’ia japë; nëse i ndodh ndonjë mirësi, ta urojë; nëse e godet ndonjë fatkeqësi, ta ngushëllojë. Nuk duhet të ndërtojë në mënyrë të tillë, që t’ia bllokojë ajrin, përveçse me lejen e tij. Nëse blen fruta, le t’i dhurojë edhe atij diçka; nëse nuk mundet, atëherë le t’i fusë fshehurazi në shtëpi

*dhe të mos u japë fëmijëve të vet diçka që mund
t'i mërzisë fëmijët e fqinjit".³³*

عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: "هل تدرون ما حقّ الجار؟ ما
تدرون من حقّ الجار إلا قليلاً! ألا لا يؤمن بالله واليوم الآخر من لا
يؤمن جاره بوائقه، وإذا استقرضه أن يقرضه، وإذا أصابه خير هنّاه، وإذا
أصابه شرّ عزّاه، ولا يستطيل عليه في البناء يحجب عنه الريح إلا بإذنه،
وإذا اشترى فاكهة فليهد له، وإن لم يهد له فليدخلها سرّاً ولا يعطى
صبيانه منه الشيء يغايظون صبيانه"

³³ "Rreudatul Ua'idhijn", Fetta En Nejsaburi, f. 388-389.

Hadithi 32

Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: *“Nuk është nga besimtarët ai që ngopet vetë, ndërsa fqinji pranë tij është i uritur”*.³⁴

عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم: "ليس من المؤمنين الذي يشبع وجاره
جائع إلى جنبه"

³⁴ “Rreudatul Ua’idhijn”, i autorit Fetta En Nejsaburij, f. 388-389.

Hadithi 33

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë:

- *A e dini cila është e drejta e fqinjit?*
- *Jo.*
- *Nëse të kërkon ndihmë, ndihmoje dhe nëse e godet ndonjë fatkeqësi, ngushëlloje.*³⁵

عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم قال: "أتدرون حق الجار؟ قالوا: لا، قال صلى الله عليه وآله وسلم: إن استغاثك أغثته...، وإن أصابته مصيبة عزّيته"

³⁵ "Mustedrekul Uesaili", i autorit Mirza En Nuri, vëll. 2, f. 350.

Hadithi 34

Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) në një hadith ka përshkruar ata që varen në degët e pemës së zekumit (në Xhehenem) dhe ka thënë: *“Ai që ka një fqinj të sëmurë dhe nuk e viziton, duke nënvlerësuar të drejtën e tij, është lidhur me një degë të zekumit. Ndërsa ai që nuk merr pjesë në varrimin e fqinjit të tij kur ai vdes, për shkak të neglizhencës, është lidhur po ashtu me një degë të saj”*.³⁶

36 “Mustedrek Sefijnetul Bihari”, i Shejkh Ali El Namazij Esh Shahrudij, vëll. 2, f. 127-129.

عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم في حديث بيان المتعلقين بأغصان الزقوم قال: "ومن كان جاره مريضاً فترك عيادته استخفافاً بحقه، فقد تعلّق بغصن منه، ومن مات جاره، فترك تشييع جنازته تهاوناً، فقد تعلّق بغصن منه"

Hadithi 35

Pasojat e lëndimit të fqinjit

I Dërguari i Allahut, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), ka thënë: *“Kush e lëndon fqinjin e tij pa të drejtë, Allahu ia ndalon erën e Xhenetit dhe vendbanimi i tij do të jetë zjarri (Xhehenemi). Pa dyshim, Allahu do ta pyesë njeriun për të drejtën e fqinjit të tij. Kush e humb këtë të drejtë, nuk është prej nesh. Kush ia mohon fqinjit të tij një nevojë të thjeshtë, kur ai ka nevojë, Allahu do t’ia mohojë mirësitë e Tij në Ditën e Gjykimit dhe do ta lërë në mëshirën*

e vetvetes së tij. Kush lihet në mëshirën e vet, nga Allahu i Lartësuar, ai është i humbur. Allahu nuk pranon asnjë justifikim prej tij”.³⁷

عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم قال: "ومن كان مؤذياً لجاره من غير حقّ، حرمه الله ريح الجنة ومأواه النار، ألا وإنّ الله يسأل الرجل عن حقّ جاره، ومن ضيّع حقّ جاره فليس منّا، ومن منع الماعون من جاره إذا احتاج إليه منعه الله فضله يوم القيامة، ووكله إلى نفسه، ومن وكله الله عزّ وجلّ إلى نفسه هلك، ولا يقبل الله عزّ وجلّ له عذراً"

³⁷ "Mustedrekul Uesaili", Mirza en Nuri", vëll. 5, f. 340-341.

Hadithi 36

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: *“Kush e lëndon fqinjin e tij, Allahu ia ndalon erën e Xhenetit dhe vendbanimi i tij është Xhehenemi. Sa i keq është ai vend! Kush e humb të drejtën e fqinjit të tij, nuk është prej nesh. Xhibrili vazhdoi të më porositë për fqinjët, aq shpesh, sa mendova se do ta bënte trashëgimtar të tij”.*³⁸

³⁸ “Mustedrekul Uesaili”, Mirza en Nuri”, vëll. 12, f. 125-133.

عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم قال: "من آذى جاره حَرَّمَ الله عليه ريح الجنَّة، ومأواه جهنَّم وبئس المصير، ومن ضيَّع حقَّ جاره فليس مِنَّا، وما زال جبرئيل يوصيني بالجار حتَّى ظننت أنَّه سيورثه"

Hadithi 37

Imam Ebu Abdullahu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Një ensar erdhi te i Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) dhe i tha:

- Kam blerë një shtëpi nga filan fis dhe fqinji më i afërt me shtëpinë time është dikush prej të cilit nuk shpresoj se kam ndonjë mirësi dhe nuk jam i sigurt nga e keqja e tij.

Atëherë, Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi

familjen e tij!) urdhëroi Aliun, Selmanin, Ebu Dherrin dhe një tjetër (mendoj se ishte Mikdadi), që të thërrasin me zë të lartë në xhami: *“Nuk është besimtar ai, fqinjët e të cilit nuk janë të sigurt nga të këqijat e tij”*.

Ata e shpallën këtë tri herë. Pastaj Profeti Muhamed Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) tregoi me dorë se kufiri shtrihej në çdo anë, deri në dyzet shtëpi, përpara tij, prapa, në të djathtë dhe në të majtë”.³⁹

³⁹ “Mustedrekul Uesaili”, Mirza en Nuri”, vëll. 12, f. 125-133.

عن أبي عبد الله عليه السلام: "إنَّ رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم أتاه رجل من الأنصار فقال: إني اشتريت داراً من بني فلان، وإنَّ أقرب جيراني مَيِّ جواراً من لا أرجو خيره ولا آمن شرّه، قال: فأمر رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم عليّاً وسلمان وأبا ذر ونسيت آخر أظنّه المقداد، أن ينادوا في المسجد بأعلى أصواتهم بأنّه لا إيمان لمن لم يأمن جاره بوائقه، فنادوا بها ثلاثاً ثمَّ أومأ بيده إلى كلّ أربعين داراً من بين يديه، ومن خلفه وعن يمينه وعن شماله."

Hadithi 38

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: “Kush e lëndon fqinjin e tij nga lakmia për shtëpinë e tij, Allahu do t’ia trashëgojë atij (fqinjit) shtëpinë e tij (të lënduarit)”.⁴⁰

عن رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: "من آذى جاره طمعاً في مسكنه
ورثه الله داره."

⁴⁰ "Mustedrekul Uesaili", Mirza en Nuri", vëll. 3, f. 468-469.

Hadithi 39

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: *“Kush e tradhton fqinjin e tij për një pëllëmbë tokë, Allahu do t’ia varë atë rreth qafës në Ditën e Gjykimit, deri në shtatë shtresa toke, derisa ta fusë në zjarr”*.⁴¹

وقال صلى الله عليه وآله وسلم: "من خان جاره بشبر من الأرض، طوّقه
الله يوم القيامة إلى الأرض السابعة، حتى يدخل النار."

⁴¹ "Mustedrekul Uesaili", Mirza en Nuri", vëll. 8, f. 419-427.

Hadithi 40

Dikush i tha të Dërguarit të Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!): “Një grua agjëron ditën, falet natën dhe jep lëmoshë, por i bën keq fqinjit të saj me gjuhën e saj”. Profeti Muhamed (a.s) tha: “S’ka asnjë të mirë në të, ajo është nga banorët e zjarrit”.⁴²

وقالوا لرسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: فلانة تصوم النهار وتقوم الليل وتتصدق، وتؤذي جارها بلسانها، قال صلى الله عليه وآله وسلم: "لا خير فيها، هي من أهل النار"

42 “Mustedrekul Uesaili”, Mirza en Nuri”, vëll. 8, f. 419-427.

إسم الكتاب: اربعون حديثا عن الجيران

الاعداد: مركز نون للتأليف والترجمة

المترجم: الحاج الشيخ ولنت (عباس) مريا

التصحيح الادبي: يريما كولا

التصحيح اللغوى: إسراء مريا

الإخراج النهائي: صرييه فزا

الغلاف: صرييه فزا

الناشر: جمعية النسيم

تيرانا- البانيا- 2026